

Nutarimas netenka galios 2016-11-03:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1063](#), 2016-10-26, paskelbta TAR 2016-11-02, i. k. 2016-26125

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1511 „Dėl Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios

Suvestinė redakcija nuo 2010-10-03 iki 2016-11-02

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [138-6075](#), i. k. 1091100NUTA00001511

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS SANDAROS TOBULINIMO
KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO**

2009 m. lapkričio 11 d. Nr. 1511
Vilnius

Igyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. [33-1268](#)), 2 lentelės „Septynių esminių permainų 2008–2009 metais įgyvendinimo priemonės“ I skyriaus 11 nuostatos 1 priemonę, 3 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos strategijos nuostatų įgyvendinimo priemonės“ I skyriaus 1 nuostatos 1 ir 2 priemonės ir Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos įgyvendinimo 2007–2010 metų priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. 1097 (Žin., 2006, Nr. [120-4568](#)), 1.1.2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamą Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepciją (toliau – Koncepcija).

2. Pavesti ministerijoms, Vyriausybės įstaigoms ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms įstaigoms:

2.1. per mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo pateikti Vidaus reikalų ministerijai pasiūlymus dėl Koncepcijos antrojo etapo nuostatų įgyvendinimo;

2.2. derinti su Vidaus reikalų ministerija teisės aktų, susijusių su Koncepcijos nuostatų įgyvendinimu, projektus.

3. Įpareigoti Vidaus reikalų ministeriją koordinuoti Koncepcijos įgyvendinimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

RAIMUNDAS PALAITIS

VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS SANDAROS TOBULINIMO KONCEPCIJA

I. TOBULINIMO OBJEKTAS

1. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytą valstybės valdymo organizavimą, tobulinimo objektą sudaro valstybės vykdomosios valdžios sistema ir pavieniai jos struktūriniai elementai (posistemės), priskirti centriniam, teritoriniam ir vietiniam valstybės valdymo lygiams:

1.1. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin. 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02)*, i. k. 1101100NUTA00001389

1.2. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin. 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02)*, i. k. 1101100NUTA00001389

- 1.3. prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) veikiančios įstaigos;
- 1.4. ministerijos;
- 1.5. ministerijoms pavaldžios įstaigos;
- 1.6. apskričių viršininkai, jų administracijos, kitos jiems pavaldžios ir jų reguliuojamos valstybės įstaigos;
- 1.7. viešosios įstaigos, kurių dalininkas yra valstybė;
- 1.8. valstybės įmonės, kuriose savininko teisės ir pareigos įgyvendina valstybės įstaigos.
- 2. Tobulinimo objektui nepriskirtos:
 - 2.1. valstybės valdžios institucijos: Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), Respublikos Prezidentas, Vyriausybė, teismai;
 - 2.2. Ministro Pirmininko tarnyba;
 - 2.3. Seimui ir Respublikos Prezidentui atskaitingos įstaigos;
 - 2.4. savivaldybių institucijos ir įstaigos, joms pavaldžios ir jų reguliuojamos įstaigos, taip pat viešosios įstaigos, kurių dalininkas yra savivaldybė, savivaldybių įmonės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02)*, i. k. 1101100NUTA00001389

2¹. Atsižvelgiant į konkrečioje valdymo srityje susiklosčiusius visuomeninių santykių ypatumus, paviniams vykdomosios valdžios sistemos elementams Vyriausybės nutarimais gali būti nustatyti kitokie tobulinimo principai ir kryptys, nei nustatyta šioje koncepcijoje.

Papildyta punktu:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02)*, i. k. 1101100NUTA00001389

II. SVARBIAUSIOS PRIEŽASTYS, LEMIANČIOS BŪTINUMĄ TOBULINTI VALSTYBĖS VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMĄ

3. Priežastys, lemiančios būtinumą tobulinti valstybės vykdomosios valdžios sistemą, nurodytos remiantis Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos (toliau – ši koncepcija) 2 priede pateikta tobulinimo objekto esamos būklės apžvalga.

4. Būtinumą tobulinti valstybės vykdomosios valdžios sistemą lemia:

4.1. nepakankamai reglamentuotas valstybės įstaigų steigimas:

4.1.1. nėra valstybės įstaigų steigimo kriterijų;

4.1.2. valstybės įstaigų steigimo reglamentavimas specialiaisiais įstatymais pažeidžia valstybės vykdomosios valdžios sistemos darną;

4.2. neišgryninta valstybės įstaigų kompetencija:

4.2.1. nėra aiškaus kompetencijos paskirstymo valstybės vykdomosios valdžios sistemoje;

4.2.2. neapibrėžtos ir neįteisintos ministrams pavedamos valdymo sritys;

4.2.3. nepakankamai aiškūs viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo principai;

4.2.4. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.* 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

4.2.5. Vyriausybės įstaigos ir Vyriausybei atskaitingos įstaigos veikia atitinkamam ministrui (ar keliems ministrams) pavestose valdymo srityse, tačiau šių įstaigų vadovai ministrams nėra atskaitingi;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

4.2.6. valstybės įstaigos atlieka nebūdingas viešajam sektoriui funkcijas;

4.2.7. nepakankamai efektyviai organizuojamas valstybės valdymas teritorijos aukštesniuose administraciniuose vienetuose;

4.3. neefektyvi ir neskaidri valstybės įstaigų, viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigos įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, veiklos kontrolė ir koordinavimas:

4.3.1. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.* 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

4.3.2. neefektyvi ir neskaidri Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų veiklos kontrolė ir koordinavimas;

4.3.3. neefektyvi ir neskaidri ministerijoms pavaldžių įstaigų veiklos kontrolė ir koordinavimas;

4.3.4. neskaidrus valstybės įstaigų atsakomybės paskirstymas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

4.3.5. neskaidrūs viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigos įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, valdymo ryšiai, neefektyvi jų veiklos kontrolė;

4.4. nepakankamai efektyvus ir skaidrus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimas:

4.4.1. daug biudžeto asignavimų valdytojų;

4.4.2. nėra kriterijų, leidžiančių suteikti valstybės įstaigos vadovui asignavimų valdytojo statusą;

4.4.3. nepakankamai reglamentuotos ar pažeidžiamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo procedūros viešosiose įstaigose ir valstybės įmonėse, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigos įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos.

III. VALSTYBĖS VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS TOBULINIMO PRINCIPAI

5. Valstybės vykdomosios valdžios sistema tobulinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (*Žin.*, 2008, Nr. [146-5870](#)), nuostatomis ir Europos Sąjungos valstybėse pripažintais principais:

5.1. politikos formavimo ir jos įgyvendinimo atskyrimo; šis principas reiškia, kad valstybės įstaigos, kurios ministrams pavestose valdymo srityse formuoja valstybės (Vyriausybės) politiką, neturėtų pačios jos įgyvendinti; valstybės įstaigoms, kurios įgyvendina valstybės politiką, įstatymais gali būti nustatyta teisė dalyvauti formuojant valstybės politiką;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

5.2. racionalumo ir tikslingumo; šis principas reiškia, kad sprendimai dėl valstybės vykdomosios valdžios sistemos priimami tik konkrečių analizių pagrindu įvertinus galimas teigiamas ir neigiamas jų pasekmes;

5.3. efektyvesnio Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo; šis principas reiškia, kad tobulinant valstybės vykdomosios valdžios sistemą turi būti siekiama sumažinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų sąnaudas jai išlaikyti, užtikrinti racionalų ir taupų šių lėšų naudojimą;

5.4. skaidrumo; šis principas reiškia, kad valstybės vykdomosios valdžios sistema turi būti grindžiama aiškiais pavaldumo ir koordinavimo ryšiais ir viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo kriterijais; tobulinant valstybės vykdomosios valdžios sistemą, turi būti apibrėžtas kiekvienos valstybės įstaigos vaidmuo formuojant ir įgyvendinant valstybės (Vyriausybės) politiką, jos atsakomybė ir atskaitomybė, nurodomos veiklos sritys ir subjektas, kuriam atsiskaitoma;

5.5. administracinės naštos mažinimo; šis principas reiškia, kad tobulinant valstybės vykdomosios valdžios sistemą turi būti mažinami valstybės reguliuojamų subjektų teisių ir veiklos apribojimai, perskirstomi uždaviniai ir funkcijos valstybiniam ir nevalstybiniam sektoriams, valstybiniams (centriniais ir teritoriniais), savivaldybių ir kitiems viešojo administravimo subjektams, taip pat gerinami viešojo administravimo procesai;

5.6. veiklos nepriklausomumo; šis principas reiškia, kad valstybės įstaigos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose turi būti aiškiai apibrėžta ministro, kurio valdymo sričiai įstaiga priskirta, ir šios įstaigos vadovo kompetencija, atsakomybė ir atskaitomybė, nustatyti vadovo skyrimo į pareigas tvarkos ypatumai ir vadovo kandidatūrai keliami specialūs reikalavimai, valstybės įstaigai suteikiamos specialios teisės, užtikrinančios jai pavestų funkcijų atlikimo nepriklausomumą ir tinkamą atlikimą, taip pat nustatyta speciali valstybės įstaigos priimtų sprendimų apskundimo tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

5.7. dekoncentracijos, decentralizacijos ir subsidiarumo; šis principas reiškia, kad formuojant valstybės vykdomosios valdžios sistemą valstybės funkcijos paskirstomos tiems valdymo lygiams, kuriais jos būtų efektyviausiai įgyvendinamos.

6. Šios koncepcijos 5.6 punkte numatytas veiklos nepriklausomumo principas paprastai taikomas tik kontrolės ir (ar) priežiūros funkcijas atliekančioms valstybės įstaigoms, taip pat kitoms valstybės įstaigoms, kurioms pagal Europos Sąjungos teisės reikalavimus svarbus veiklos nepriklausomumo užtikrinimas. Atsižvelgiant į valstybės įstaigos veiklos specifiką, jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose gali būti įtvirtinti ne visi, o tik tie veiklos nepriklausomumo elementai, kurių pakaktų įstaigos veiklos nepriklausomumui užtikrinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

7. Valstybės įstaigoms pavestų funkcijų atlikimas ar administracinių paslaugų teikimas koncentruojamas ir centralizuojamas, jeigu tai leis efektyviau atlikti šias funkcijas ar teikti administracines paslaugas, mažins administracinę naštą ar valdymui skiriamas lėšas.

IV. VALSTYBĖS VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS TOBULINIMO KRYPTYS

8. Pagrindinės valstybės vykdomosios valdžios sistemos tobulinimo kryptys:

8.1. prie Vyriausybės veikiančių įstaigų sistemos tobulinimas:

8.1.1. įvertinamos Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų atliekamos funkcijos ir jų veiklos sąsajos su atitinkamų ministerijų veikla; esant sąsajų su atitinkamų

ministerijų kompetencija ir šakinių požymių (priklausymas tai pačiai veiklos sričiai), Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų statusas pakeičiamas į įstaigų prie ministerijų ar į Vyriausybės įstaigų, kurių vadovai atsakingi Vyriausybei ir atitinkamos valdymo srities ministrui ir atskaitingi Vyriausybei ir ministrams, kuriems pavestos valdymo sritys yra susijusios su Vyriausybės įstaigos veikla, statusą arba priimamas sprendimas dėl jų funkcijų perdavimo kitoms veikiančioms valstybės institucijoms ar įstaigoms; Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų, kurių veikla yra tarpšakinė (tarpžinybinė) ir kurios vykdo tam tikrą koordinavimą ar aprūpinimą, statusas pakeičiamas į įstaigų prie ministerijų, su kuriomis palaikomi intensyviausi bendradarbiavimo ryšiai, ar į Vyriausybės įstaigų, kurių vadovai atsakingi Vyriausybei ir atitinkamos valdymo srities ministrui ir atskaitingi Vyriausybei ir ministrams, kuriems pavestos valdymo sritys yra susijusios su Vyriausybės įstaigos veikla, statusą arba priimamas sprendimas dėl jų funkcijų perdavimo kitoms veikiančioms valstybės institucijoms ar įstaigoms;

8.1.2. nustatoma, kad Vyriausybės įstaigos, kurių vadovai atsakingi Vyriausybei ir atitinkamos valdymo srities ministrui ir atskaitingi Vyriausybei ir ministrams, kuriems pavestos valdymo sritys yra susijusios su Vyriausybės įstaigos veikla, steigiamos dalyvauti formuojant valstybės (Vyriausybės) politiką ministrams pavestose valdymo srityse ir ją įgyvendinti;

8.1.3. persvarstomos Vyriausybės įstaigų atliekamos funkcijos, atsisakoma valstybės (Vyriausybės) politikos formavimo funkcijos (rengti įstatymų projektus, taip pat tų Seimo, Vyriausybės nutarimų projektus, kuriais siūloma nustatyti valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių prioritetus, vystymosi kryptis, jų pasiekimo būdus, siektinus rezultatus ir valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, reikalingą jiems pasiekti) – ji perduodama atitinkamoms ministerijoms;

8.1.4. nustatoma, kad Vyriausybės įstaigoje, jeigu jos veiklos sritis susijusi su kelių ministrų valdymo sritimis, gali būti sudaroma kolegija;

8.1.5. nustatoma vienoda Vyriausybės įstaigų nuostatų ir planavimo dokumentų tvirtinimo tvarka, taip pat subjektai, kuriems atsiskaitoma už Vyriausybės įstaigos veiklą;

8.1.6. įvertinama, ar Vyriausybės įstaiga atitinka nustatytus kriterijus, pagal kuriuos valstybės įstaigos vadovui suteikiamas asignavimų valdytojo statusas;

8.1.7. apibrėžiama Vyriausybės kompetencija steigti jai atskaitingas valstybės įstaigas ir įtvirtinami šių įstaigų veiklos nepriklausomumą užtikrinantys elementai (jeigu reikia);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.2. ministerijų sistemos tobulinimas:

8.2.1. ministerijos steigiamos, kai susidaro keletas tarpusavyje susijusių valdymo sričių, kuriose reikia formuoti bendrą valstybės (Vyriausybės) politiką, rengti šios politikos įgyvendinimo strategijas, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jų įgyvendinimą, nustačius, ar nėra veikiančių valstybės įstaigų, kurių kompetencija artima numatomoms naujoms funkcijoms;

8.2.2. apibrėžiamos ir teisės aktuose įtvirtinamos ministrams pavedamos valdymo sritys;

8.2.3. nustatomas ministerijų vaidmuo valstybės valdymo procese – formuoti valstybės (Vyriausybės) politiką ministrui pavestose valdymo srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti šios politikos įgyvendinimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.2.4. persvarstomos ministerijų funkcijos, atsisakoma ministerijoms nebūdingų funkcijų, nesusijusių su valstybės (Vyriausybės) politikos formavimu, jos perduodamos įstaigoms prie ministerijų ar Vyriausybės įstaigoms, teritoriniams valstybinio administravimo subjektams ar savivaldybėms; perduodant šiems subjektams viešųjų ir (ar) administracinių paslaugų teikimą, užtikrinama, kad nenukentės šių paslaugų kokybė ir prieinamumas, o šių paslaugų administravimas bus paliktas ministerijai; įstatymų nustatytais atvejais ir nustatytam terminui

ministerijai gali būti pavedama įgyvendinti valstybės (Vyriausybės) politiką ministrui pavestose valdymo srityse;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.3. ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų sistemos tobulinimas:

8.3.1. nustatoma, kad įstaigos prie ministerijos steigiamos valstybės (Vyriausybės) politikai įgyvendinti ir valstybės (Vyriausybės) politikos formavimui ir įgyvendinimui aptarnauti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.3.2. persvarstomos įstaigų prie ministerijų funkcijos, atsisakoma su valstybės (Vyriausybės) politikos formavimu susijusių (rengti įstatymų projektus, taip pat tų Seimo, Vyriausybės nutarimų projektus, kuriais siūloma nustatyti valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių prioritetus, vystymosi kryptis, jų pasiekimo būdus, siektinus rezultatus ir valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, reikalingą jiems pasiekti), taip pat nebūdingų viešajam sektoriui ir (ar) nesuderinamų su įstaigos prie ministerijos paskirtimi funkcijų (komercinė veikla, laboratoriniai tyrimai ir panašiai); įstatymų nustatytais atvejais įstaigai prie ministerijos gali būti pavedama dalyvauti formuojant valstybės (Vyriausybės) politiką ministrui pavestose valdymo srityse;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.3.3. viešojo administravimo įgaliojimai įstaigoms prie ministerijų suteikiami tik Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*Žin.*, 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) nustatyta tvarka;

8.3.4. patikslinami ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų, kurios neturi apibrėžto įstaigos prie ministerijos statuso arba kurių steigimas ir veiklos organizavimas neatitinka šiuo metu galiojančių teisės normų, veiklą reguliuojantys teisės aktai – aiškiai nustatomas šių įstaigų statusas, kompetencija ir veiklos organizavimas;

8.3.5. persvarstomi įstaigų prie ministerijų steigimą, statusą ir jų veiklos organizavimą nustatantys specialieji įstatymai – pašalinamos jų nuostatos, prieštaraujančios valstybės vykdomosios valdžios sistemą reglamentuojantiems bendriesiems įstatymams;

8.3.6. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.3.7. mažinama asignavimų valdytojų, nustatomi kriterijai, kuriais vadovaujantis būtų galima nuspręsti, ar įstaigos prie ministerijos vadovui reikia suteikti asignavimų valdytojo statusą;

8.3.8. nustatoma vienoda įstaigų prie ministerijų, nuostatų ir planavimo dokumentų tvirtinimo tvarka, taip pat atsiskaitymo už valstybės įstaigos veiklą subjektai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.4. teritorinio valdymo sistemos tobulinimas:

8.4.1. panaikinamos apskrities viršininko institucija ir apskričių viršininkų administracijos;

8.4.2. apskričių viršininkų ir apskričių viršininkų administracijos funkcijos paskirstomos valstybės įstaigoms ir savivaldybėms;

8.4.3. atsisakoma dubliuojamų funkcijų;

8.4.4. apskrityje toliau veikia regiono plėtros taryba, atliekanti Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme (*Žin.*, 2000, Nr. [66-1987](#); 2002, Nr. [123-5558](#)) nustatytas funkcijas;

8.4.5. palaipsniui plečiami Vyriausybės atstovo įgaliojimai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.4.6. dekoncentruojamos ir decentralizuojamos tik valstybės (Vyriausybės) politikos įgyvendinimo ir dalyvavimo formuojant valstybės (Vyriausybės) politiką funkcijos;

8.5. viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių sistemos tobulinimas:

8.5.1. viešosioms įstaigoms ir valstybės įmonėms, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, jų veiklą reguliuojančiuose įstatymuose nustatomas baigtinis viešųjų paslaugų, kurias galėtų teikti šios įstaigos ir įmonės, sąrašas;

8.5.2. viešosioms įstaigoms viešojo administravimo įgaliojimai nesuteikiami, išskyrus šiuo metu veikiančias viešąsias įstaigas, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai suteikti įstatymo arba Vyriausybės nutarimo, priimto vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais, ratifikuotomis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar pavienių valstybių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles;

8.5.3. valstybė dalyvauja steigime tik tokios naujos viešosios įstaigos, kuri teiks įstatymų nustatytas viešąsias paslaugas;

8.5.4. valstybės turtas į steigiamą naują viešąją įstaigą investuojamas vadovaujantis šiais principais:

8.5.4.1. valstybė (arba valstybė kartu su savivaldybe) yra steigiamos viešosios įstaigos vienintelis dalininkas;

8.5.4.2. viešoji įstaiga, kurioje dalininko ar savininko teisės ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, teikia įstatymų nustatytas viešąsias paslaugas;

8.5.4.3. vadovaujamasi įstatymo nustatytais valstybės turto investavimo kriterijais;

8.5.5. valstybės įmonių veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatomi šių įmonių steigimo ir veiklos kriterijai;

8.5.6. mažinamas valstybės įmonių skaičius: veikiančios valstybės įmonės gali išlaikyti šią teisinę formą, jeigu jos:

8.5.6.1. nurodytos Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme (*Žin.*, 2002, Nr. [103-4604](#); 2009, Nr. [93-3968](#));

8.5.6.2. įvardytos specialiuosiuose įstatymuose kaip valstybės įmonės arba įstatymuose nustatyta, kad tam tikrą veiklą turi atlikti konkreti valstybės įmonė;

8.5.6.3. valdo turtą, kuris nuosavybės teise gali priklausyti tik valstybei;

Papildyta punktu:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.7. viešojo administravimo įgaliojimai valstybės įmonėms suteikiami tik išimtiniais atvejais ir tik įstatymo, kuriame nurodomos valstybės įmonė ir jos svarbiausios viešojo administravimo funkcijos, arba Vyriausybei suteikiama diskrecija paskirti tokias įmones;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.8. valstybės įmonėms nebesuteikiami viešojo administravimo įgaliojimai atlikti administracinį reglamentavimą, administracinių aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę, viešųjų paslaugų teikimo administravimą, taip pat peržiūrimas ir įvertinamas veikiančių valstybės įmonių viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo tikslingumas;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.9. viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose plačiau reglamentuojama perduotų valstybės funkcijų atlikimo kontrolė, atskaitomybė, valstybės intereso

užtikrinimas, taip pat valstybės įstaigų, vykdančių dalininko ar savininko teises ir pareigas, atsakomybė už priskirtų viešųjų įstaigų ar valstybės įmonių veiklos priežiūrą;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.10. aiškiau reglamentuojamas darbuotojų, dirbančių viešosiose įstaigose ir valstybės įmonėse, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės įstaigos, darbo apmokėjimas atsižvelgiant į esamus valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis valstybės įstaigose, darbo apmokėjimo principus; įvertinami darbuotojų darbo apmokėjimo aspektai, kai viešosios įstaigos dalininkas (savininkas) yra tik valstybė, kai viešosios įstaigos dalininkais yra valstybė ir kiti viešieji ar privatūs asmenys;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.11. nustatomi valstybės teisių perleidimo principai ir procedūros, kai valstybei netikslinga toliau likti viešosios įstaigos dalininku;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.12. išanalizuojama, ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkas yra valstybė, veikla atitinka pagal šios koncepcijos nuostatas pakeistame Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme (*Žin.*, 1996, Nr. [68-1633](#); 2004, Nr. [25-752](#)) nustatytus reikalavimus teikti viešąsias paslaugas; jeigu veikla reikalavimų neatitinka, priimamas vienas iš galimų sprendimų:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.12.1. perleisti valstybės, kaip dalininko, teises kitiems dalininkams;

8.5.12.2. likviduoti viešąją įstaigą;

8.5.12.3. pertvarkyti viešąją įstaigą į biudžetinę įstaigą;

8.5.13. išanalizuojama, ar valstybės įmonės atitinka pagal šios koncepcijos nuostatas pakeistame Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme (*Žin.*, 1994, Nr. [102-2049](#); 2004, Nr. [4-24](#)) ir šios koncepcijos 8.5.6 punkte nustatytus jų steigimo ir veiklos kriterijus; jeigu šių kriterijų neatitinka, priimamas vienas iš galimų sprendimų:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

8.5.13.1. teikti Seimui pasiūlymą įstatyme reguliuoti valstybės įmonės veiklą (pateikti atitinkamo įstatymo projektą ir pagrįsti teisinės formos išlaikymo tikslingumą);

8.5.13.2. pertvarkyti valstybės įmonę į akcinę bendrovę ar uždarąją akcinę bendrovę;

8.5.13.3. pertvarkyti valstybės įmonę į savivaldybės įmonę, sutikus savivaldybės, kurios teritorijoje yra valstybės įmonės buveinė, tarybai;

8.5.13.4. likviduoti valstybės įmonę.

V. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMAS

9. Ši koncepcija įgyvendintina dviem etapais:

9.1. pirmasis etapas – iki 2010 m. gruodžio 31 dienos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

9.2. antrasis etapas – nuo 2011 m. sausio 1 dienos iki 2011 m. gruodžio 31 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

10. Siekiant užtikrinti sėkmingą ir nuoseklų šios koncepcijos įgyvendinimą, šios koncepcijos 1 priede pateikiamas jos įgyvendinimo priemonių planas, o 3 priede apibrėžiamos vykdomosios valdžios sistemą apibūdinančios sąvokos, padėsiančios vykdomosios valdžios sistemos tobulinimą atliksiantiems subjektams vienodai suprasti šios koncepcijos nuostatas ir tinkamai įgyvendinti priemonių plane numatytas priemones.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

11. *Neteko galios nuo 2010-10-03*

Punkto naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

12. Suinteresuotosios valstybės institucijos ir įstaigos, teikdamos Vidaus reikalų ministerijai pasiūlymus dėl šios koncepcijos nuostatų įgyvendinimo, atsižvelgia į šioje koncepcijoje nustatytus valstybės vykdomosios valdžios sistemos formavimo principus, valstybės vykdomosios valdžios sistemos tobulinimo prioritetus, atliekamų reformų sąsajas ir šių reformų vykdymo loginį eiliškumą.

VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS SANDAROS TOBULINIMO KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

1 lentelė. Koncepcijos įgyvendinimo pirmojo etapo priemonės

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
1. Parengti ir nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo pakeitimo įstatymo, o prireikus ir kitų teisės aktų projektus	1.1. Apibrėžti sąvoką „valstybės valdymo sritis“ ir nustatyti ministrams pavedamas valstybės valdymo sritis	2010 m. sausio 31 d.	Vidaus reikalų ministerija
	1.2. Nustatyti ministerijų ir įstaigų prie ministerijų steigimo sąlygas 1.3. Nustatyti ministerijos, Vyriausybės įstaigos ir įstaigos prie ministerijos vietą ir vaidmenį valstybės valdymo procese 1.4. Nustatyti Vyriausybės kompetenciją steigti jai atskaitingas valstybės įstaigas 1.5. Nustatyti valstybės įstaigų vadovų skyrimo ir šių įstaigų veiklos nepriklausomumo principus	2010 m. vasario 28 d.	Vidaus reikalų ministerija
2. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą	2.1. Nustatyti viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo principus, kuriais vadovaujantis būtų galima nuspręsti, kam gali būti suteikti viešojo administravimo įgaliojimai	2010 m. sausio 31 d.	Vidaus reikalų ministerija
3. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti projektą teisės akto, numatančio asignavimų valdytojo statuso suteikimo kriterijus (-ų)	3.1. Nustatyti kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų galima nuspręsti, ar valstybės įstaigos vadovui reikia suteikti asignavimų valdytojo statusą	2010 m. spalio 30 d.	Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija
4. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo ir	4.1. Patikslinti viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teisės ir pareigas įgyvendina valstybės įstaigos, steigimo sąlygas; numatyti baigtinį viešųjų paslaugų, kurias teiktų tokios įmonės ir įstaigos, sąrašą, aiškiai reglamentuoti joms perduotų valstybės funkcijų atlikimo	2009 m. gruodžio 31 d.	Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo įstatymų projektus	kontrolę, atskaitomybę, valstybės interesų užtikrinimą, darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas, skaidrų skirtų valstybės finansų naudojimą, nustatyti valstybės dalininko teisių perleidimo principus ir procedūras, kai valstybei netikslinga toliau likti viešosios įstaigos dalininke		ministerija
5. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti su Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų reorganizavimu (likvidavimu) susijusių įstatymų ir kitų teisės aktų projektus	5.1. Pertvarkyti Vyriausybės įstaigas ir Vyriausybei atskaitingas įstaigas į įstaigas prie atitinkamų ministerijų, su kuriomis Vyriausybės įstaigos ir Vyriausybei atskaitingos įstaigos turi aiškias veiklos sąsajas ar palaiko intensyvius bendradarbiavimo ryšius, ar Vyriausybės įstaigas, kurių vadovai atsakingi Vyriausybei ir atitinkamos valdymo srities ministrui ir atskaitingi Vyriausybei ir ministrams, kuriems pavestos valdymo sritys yra susijusios su Vyriausybės įstaigos veikla, arba likviduoti, jeigu Vyriausybės įstaiga ar Vyriausybei atskaitinga įstaiga dubliuoja šiuo metu veikiančių valstybės įstaigų funkcijas	2010 m. gruodžio 1 d.*	ministerijos, Vyriausybės įstaigos, Vyriausybei atskaitingos įstaigos
6. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti ministerijų nuostatų ir kitų ministerijų kompetenciją nustatančių teisės aktų pakeitimo projektus	6.1. Atsisakyti ministerijoms nebūdingų funkcijų, susijusių ne su valstybės politikos formavimu, o su jos įgyvendinimu (licencijavimas, ekspertizių atlikimas, nepavaldžių subjektų priežiūra ir panašiai), jei įstatymais joms tai nėra pavesta, ir perduoti šias funkcijas įstaigoms prie ministerijų, teritoriniams valstybinio administravimo subjektams ar savivaldybėms	2010 m. gruodžio 1 d.	ministerijos
7. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti ministerijoms pavaldžių įstaigų statusą ir kompetenciją nustatančių teisės aktų pakeitimo projektus arba priimti su tuo susijusius teisės aktus	7.1. Aiškiai nustatyti ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų statusą ir atsisakyti su valstybės politikos formavimu, taip pat su dalyvavimu formuojant valstybės politiką, jei dalyvavimas formuojant valstybės politiką įstatymais joms nėra pavestas, susijusių funkcijų ir nebūdingų viešajam sektoriui ir (ar) nesuderinamų su įstaigos prie ministerijos paskirtimi funkcijų (komercinė veikla, laboratoriniai tyrimai ir panašiai)	2010 m. gruodžio 1 d.	ministerijos

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
8. Pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl tikslingumo sudaryti Vyriausybės įstaigose kolegijas (patariamąsias Vyriausybės įstaigų vadovų institucijas)	8.1. Įvertinti kolegijų sudarymo Vyriausybės įstaigose, kurių veikla susijusi su keliems ministrams pavestomis atitinkamomis valdymo sritimis, tikslingumą	2010 m. gruodžio 31 d.	Vyriausybės įstaigos, kurių veikla susijusi su keliems ministrams pavestomis atitinkamomis valdymo sritimis, ministerijos, kurių valdymo sritys susijusios su Vyriausybės įstaigos veikla
9. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti atitinkamų viešųjų įstaigų steigimą ir veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo projektus arba priimti su tuo susijusius teisės aktus	9.1. Likviduoti arba pertvarkyti viešąsias įstaigas, kurių dalininkė yra valstybė ir kurių veikla neatitiks nustatytų reikalavimų, arba perleisti valstybės, kaip dalininkės, teises kitiems dalininkams	per 3 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo įstatymų įsigaliojimo, jeigu pačiuose įstatymuose nenustatyta kitaip	ministerijos
10. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti atitinkamų valstybės įmonių steigimą ir veiklą reglamentuojančių teisės aktų ar jų pakeitimo projektus arba priimti su tuo susijusius teisės aktus	10.1. Pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl konkrečių valstybės įmonių ar valstybės įmonių grupės veiklos reguliavimo ar funkcijų priskyrimo specialiu įstatymu; likviduoti arba pertvarkyti valstybės įmones, kurių veikla neatitinka nustatytų reikalavimų	per 3 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo įstatymų įsigaliojimo, jeigu pačiuose įstatymuose nenustatyta kitaip	ministerijos

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
11. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti valstybės įmonių, neatitinkančių koncepcijoje nustatytų kriterijų, pertvarkymo ar jų likvidavimo planą	11.1. Pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl valstybės įmonių, neatitinkančių šios koncepcijos 8.5.6 punkte numatytų kriterijų, pertvarkymo ar likvidavimo	2010 m. spalio 1 d.	Ūkio ministerija, kitos ministerijos, įgyvendinančios valstybės įmonių savininko teises ir pareigas
12. Persvarstyti valstybės įmonių veiklą reglamentuojančius teisės aktus	12.1. Įvertinti, ar tikslinga veikiančioms valstybės įmonėms turėti viešojo administravimo įgaliojimus, prireikus parengti sprendimų projektus ar priimti sprendimus dėl šių įgaliojimų panaikinimo	2010 m. vasario 28 d.	ministerijos, Ministro Pirmininko tarnyba
13. Parengti ir nustatyta tvarka Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą	13.1. Patikslinti valstybės institucijų ir įstaigų, valstybės politikos formavimo, dalyvavimo formuojant valstybės politiką, valstybės politikos įgyvendinimo, valstybės politikos formavimo ir įgyvendinimo aptarnavimo sąvokas	2010 m. gruodžio 31 d.	Vidaus reikalų ministerija

* Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija likviduojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. [33-1268](#)), 3 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos strategijos nuostatų įgyvendinimo priemonės“ IX skyriaus 268 nuostatoje nustatytais pagrindais ir per šios nuostatos 1 ir 2 priemonėms įgyvendinti nustatytus terminus.

2 lentelė. Koncepcijos įgyvendinimo antrojo etapo priemonės

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
1. Įvertinti ministrų valdymo srityse veikiančių valstybės įstaigų atitiktį nustatytiems asignavimų valdytojų statuso suteikimo kriterijams ir šio vertinimo rezultatus pateikti Vyriausybei	1.1. Mažinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų skaičių	2011 m. sausio 31 d.	Finansų ministerija, kitos ministerijos

Priemonės pavadinimas	Priemonės tikslai	Įvykdymo terminas	Atsakingi vykdytojai
2. Atlikti galimybių analizę dėl Vyriausybės atstovo įgaliojimų išplėtimo ir pateikti jos rezultatus Vyriausybei	2.1. Įvertinti galimybę plėsti Vyriausybės atstovo įgaliojimus vienoje institucijoje koncentruojant priežiūros (inspektavimo) funkcijas	2011 m. gruodžio 31 d.	Vidaus reikalų ministerija

Priedo pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS SANDAROS TOBULINIMO OBJEKTO ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

1 skyrius. Neteko galios nuo 2010-10-03

Skyriaus naikinimas:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin. 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

II. PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS VEIKIANČIOS VALSTYBĖS ĮSTAIGOS

2. Pagal susiformavusius valdymo ryšius su Lietuvos Respublikos Vyriausybe (toliau – Vyriausybė) galima skirti dvi prie Vyriausybės veikiančių valstybės įstaigų grupes: Vyriausybės įstaigas ir Vyriausybei atskaitingas įstaigas.

3. Kai kurios Vyriausybės įstaigos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu (Žin., 1995, Nr. [104-2322](#)), yra įsteigusios joms pavaldžių valstybės įstaigų. Didžioji dalis (66 iš 73) šių įstaigų turi viešojo administravimo įgaliojimus.

4. Prie Vyriausybės veikiančios valstybės įstaigos tarpusavyje skiriasi strateginių veiklos planų tvirtinimo tvarka ir subjektais, kuriems atsiskaito už savo veiklą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

5. Daugumos prie Vyriausybės veikiančių valstybės įstaigų vidaus administravimo struktūros – linijinės hierarchinės, būdingos tradiciniam viešojo administravimo modeliui. Pagal sprendimus priimančią subjektą išskiriamos valstybės įstaigos, kuriose sprendimus priima įstaigos vadovas vienasmeniškai, ir valstybės įstaigos, kuriose sprendimai priimami kolegialiai – komisijoje, taryboje.

6. Prie Vyriausybės veikiančias valstybės įstaigas pagal jų vykdomos veiklos pobūdį galima suskirstyti į:

6.1. valstybinio reguliavimo ir tarpšakinio koordinavimo funkcijas atliekančias valstybės įstaigas;

6.2. priežiūros (inspektavimo) funkcijas atliekančias valstybės įstaigas;

6.3. ikiteisminio ginčų nagrinėjimo (jurisdikcines) funkcijas atliekančias valstybės įstaigas;

6.4. aprūpinimo ir kitokias funkcijas atliekančias valstybės įstaigas.

7. Tobulinimą skatinančios priežastys:

7.1. nepakankamai reglamentuotas valstybės įstaigų steigimas – nėra kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma, kada turi būti steigiama Vyriausybės įstaiga, o kada – ministerija ar įstaiga prie ministerijos; Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme (Žin., 1994, Nr. [43-772](#); 1998, Nr. 41(1)-1131) nenumatyta galimybės prie Vyriausybės steigti kitokias, ne Vyriausybės įstaigos statusą turinčias valstybės įstaigas, t. y. steigti Vyriausybei atskaitingas valstybės įstaigas; Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme Vyriausybės įstaigoms nesuteikta teisė steigti joms pavaldžias valstybės įstaigas;

7.2. neišgryninta valstybės įstaigų kompetencija – neapibrėžtos prie Vyriausybės veikiančių valstybės įstaigų dalyvavimo valstybės valdyme ribos, neaiškus valdymo sričių ir atsakomybės pasidalijimas su ministerijomis – gausėja klausimų, už kuriuos neatsakingas nė vienas ministras; yra prie Vyriausybės veikiančių valstybės įstaigų, kurios formuoja politiką joms pavestose veiklos srityse;

7.3. neefektyvus valstybės įstaigų veiklos koordinavimas ir veiklos kontrolė – per daug prie Vyriausybės veikiančių valstybės įstaigų ir Ministrui Pirmininkui tiesiogiai pavaldžių asmenų – Vyriausybės įstaigų ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų vadovų.

III. MINISTERIJOS

8. Pagal funkcinę paskirtį ministerija yra valstybės (Vyriausybės) politikos formavimo ministrams pavestose valdymo srityse valstybės įstaiga, taip pat šios politikos įgyvendinimo strategijos rengėja, įgyvendinimo organizatorė, koordinatorė ir kontrolės vykdytoja.

9. Tobulinimą skatinančios priežastys: neišgryninta ministerijų kompetencija – nėra teisės akto, kuriuo ministrams būtų priskiriamos konkrečios valdymo sritys; yra sričių, už kurias neatsakingas nė vienas ministras; yra ministerijų, kurios ne tik formuoja, bet ir pačios įgyvendina valstybės (Vyriausybės) politiką, nors įstatymais joms tai nėra pavesta.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

IV. MINISTERIJOMS PAVALDŽIOS VALSTYBĖS ĮSTAIGOS

10. Apie 27 procentus (84 iš 314) ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų turi įstaigos prie ministerijos statusą ir viešojo administravimo įgaliojimus, kitos yra tiesiog ministerijų įsteigtos ir (ar) joms pavaldžios valstybės įstaigos, kurios gali ir neturėti viešojo administravimo įgaliojimų. Tik 19 procentų (16 iš 84) įstaigų prie ministerijų savo nuostatuose yra aiškiai nurodžiusios savo statusą. Kitos save vadina biudžetinėmis įstaigomis, viešaisiais juridiniais asmenimis, valstybės įstaigomis ir panašiai.

11. Įstaigas prie ministerijų steigia Vyriausybė, kuri paveda ministerijoms įgyvendinti įstaigų prie ministerijų savininko teises ir pareigas (išskyrus sprendimų dėl tokių įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo priėmimą). Iš 84 įstaigų prie ministerijų 35 (41,7 procento) valstybės įstaigų steigėja yra Vyriausybė, kitos įsteigtos ministrų įsakymais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

12. 24 (29 procentų) įstaigų prie ministerijų vadovai yra biudžeto asignavimų valdytojai.

13. Daugumos ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų vidaus administravimo struktūros linijinės hierarchinės, būdingos tradiciniam viešojo administravimo modeliui. Pagal sprendimus priimančią subjektą išskiriamos valstybės įstaigos, kuriose sprendimus priima jos vadovas, ir valstybės įstaigos, kuriose sprendimai priimami kolegialiai – komisijoje, taryboje.

14. Tobulinimą skatinančios priežastys:

14.1. nepakankamai reglamentuotas ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų steigimas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme nenustatyta, ar ministerija gali turėti pavaldžių valstybės įstaigų, turinčių kitokią, ne įstaigos prie ministerijos, statusą; kai kuriems ministrams specialieji įstatymai, kitaip negu Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymas, suteikia teisę patiems steigti įstaigas prie ministerijos;

14.2. neišgryninta ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų kompetencija – įstaigos prie ministerijų įgyvendina valstybės (Vyriausybės) politiką, tačiau yra įstaigų prie ministerijų, kurios dalyvauja formuojant valstybės (Vyriausybės) politiką, nors įstatymais joms tai nėra pavesta, ar ją formuoja;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, *Žin.*, 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

14.3. neefektyvus ir neskaidrus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimas – nėra kriterijaus, kuriuo remiantis ministerijoms pavaldžių valstybės įstaigų vadovams suteikiamas biudžeto asignavimų valdytojo statusas;

V. APSKRIČIŲ VIRŠININKAI IR JŲ ADMINISTRACIJOS

15. Apskrities viršininkas gali steigti biudžetines įstaigas, įgyvendinti valstybės įmonės ar viešosios įstaigos savininko ar dalininko teises ir pareigas. Apskričių viršininkai yra 183 biudžetinių įstaigų steigėjai ir 3 valstybės įmonėse bei 58 viešosiose įstaigose atlieka savininko ar dalininko teises ir pareigas.

16. Tobulinimą skatinančios priemonės:

16.1. sudaryti sąlygas skaidriau ir rezultatyviau atlikti funkcijas – atsisakyti dalies nereikalingų funkcijų, dalį jų perduoti savivaldybėms;

16.2. sukurti sąlygas efektyviau naudoti biudžeto lėšas;

16.3. sumažinti administracinę naštą verslui ir gyventojams – panaikinti tarpinę valdymo grandį.

VI. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IR VALSTYBĖS ĮMONĖS

17. Pagal steigėjo tipą ir gaunamą finansavimą viešąsias įstaigas galima suskirstyti taip:

17.1. viešosios įstaigos, kurių steigėjai yra tik valstybė arba savivaldybės (ligoninės, slaugos, globos namai, muziejai, teatrai, profesinio mokymo mokyklos ir kitos), finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių lėšų;

17.2. viešosios įstaigos, kurių steigėjai yra valstybė ar savivaldybės ir privatūs asmenys ir kurios iš dalies finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų lėšų;

17.3. viešosios įstaigos, kurių steigėjai yra valstybė ar savivaldybės ir privatūs asmenys ir kurios nefinansuojamos iš valstybės ar savivaldybių lėšų;

17.4. viešosios įstaigos, kurių steigėjai yra privatūs asmenys ir kurios nefinansuojamos iš valstybės ar savivaldybių lėšų.

18. Valstybė ir savivaldybės, tik vadovaudamosi įstatymais, savo turtines teises viešosiose įstaigose gali neatlygintinai perduoti: valstybė – savivaldybei, savivaldybė – kitai savivaldybei ar valstybei.

19. Yra valstybės įmonių, kurios ne įstatymų, o įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų įgalios vykdyti savo veiklą.

20. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) numato, kad viešajai įstaigai ar valstybės įmonei šio įstatymo nustatyta tvarka gali būti suteikti viešojo administravimo įgaliojimai. 11 procentų viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, atlieka viešojo administravimo funkcijas: vykdo administracinių aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę (administracinę priežiūrą), tvarko įvairius valstybės registrus, išduoda licencijas, leidimus, pažymėjimus, sertifikatus, vykdo Europos Sąjungos fondų lėšų naudojimo priežiūrą, vertina iš šių fondų finansuojamus projektus, administruoja viešųjų paslaugų teikimą, rengia teisės aktų projektus ir kita.

21. Tobulinimą skatinančios priemonės:

21.1. nepakankamai reglamentuotas viešųjų įstaigų, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, steigimas – priimami nepagrįsti ir neskaidrūs sprendimai steigti viešąją įstaigą, nepaisant to, kad rinkoje yra subjektų, galinčių teikti tokias pat paslaugas;

21.2. neišgryninta viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, kompetencija – nėra principų, kuriais vadovaujantis viešajai įstaigai ar valstybės įmonei būtų suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai; yra viešųjų įstaigų, kurių veikla nesusijusi su ministerijų,

įgyvendinančių viešosios įstaigos dalininko teises ir pareigas, valdymo sritimis, taip pat viešųjų įstaigų, kurių veikla netenkina viešojo intereso; viešosioms įstaigoms pavedamos užduotys, kurias turėtų atlikti pačios valstybės įstaigos, įgyvendinančios viešosios įstaigos dalininko teises ir pareigas; yra viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kurių vyraujanti veikla komercinio pobūdžio (nekilnojamojo turto nuoma, barų, restoranų veikla, prekyba ir kita);

21.3. neefektyvi viešųjų įstaigų ir valstybės įmonių, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, veiklos kontrolė – informacija apie viešąsias įstaigas, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės įstaigos, nekaupiama centralizuotai; neatliekama viešųjų įstaigų veiklos kontrolė, veiklos rezultatų analizė, nėra suinteresuotumo viešųjų įstaigų veiklos efektyvumu; neužtikrinta, kad būtų tinkamai atstovaujamas ir ginamas viešasis interesas viešosiose įstaigose, kuriose valstybė, kaip dalininkas, neturi sprendimų priėmimo balsų daugumos;

21.4. nepakankamai reglamentuotos ar pažeidžiamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo procedūros – nepasirašomos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartys su viešosiomis įstaigomis, turinčiomis viešojo administravimo įgaliojimus; nesilaikoma teisės aktuose nustatytų reikalavimų skiriant Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas viešosioms įstaigoms, neturinčioms viešojo administravimo įgaliojimų; kai registro tvarkymo įstaiga yra valstybės įmonė, atlyginimas už registravimą ir registro duomenų naudojimą yra valstybės įmonės, o ne Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamos, tačiau kai registro tvarkymo įstaiga yra valstybės įstaiga, atlyginimas už registravimą ir registro duomenų naudojimą laikomas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamomis; nereglamentuotas viešųjų įstaigų, kuriose dalininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamos valstybės įstaigos, darbuotojų darbo apmokėjimas; nėra aiškių valstybės įmonių darbuotojų darbo apmokėjimo principų.

VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMA APIBRĖŽIANČIOS SĄVOKOS

Valstybės vykdomosios valdžios sistema – tai pavaldumo, atskaitomybės ir koordinavimo ryšiais tarpusavyje susietos valstybės vykdomosios valdžios institucijos ir įstaigos, kurios atlieka teisės aktais pavestas valstybės funkcijas.

Valstybės įstaiga – viešasis juridinis asmuo, kuris veikia kaip biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš valstybės biudžeto asignavimų, taip pat iš Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir kitų valstybės pinigų fondų lėšų, ir kuris atlieka teisės aktais jam pavestas valstybės funkcijas.

Valstybės institucija – atstovaujamosios valdžios institucija – Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), valstybės vadovas – Respublikos Prezidentas, vykdomosios valdžios institucijos (Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), ministras), teisminės valdžios institucijos (Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, apygardų ir apylinkių teismai), prokuratūra, kontrolės institucijos (valstybės kontrolierius, Seimo kontrolieriai, Vyriausybės atstovas, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolierius), kitos institucijos, kurios įvardytos ir (ar) kurių buvimas yra nustatytas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (Žin., 1992, Nr. [33-1014](#)).

Viešojo administravimo įgaliojimai – valstybės institucijoms ir įstaigoms, valstybės įmonėms, viešosioms įstaigoms, pareigūnams, valstybės tarnautojams įstatymais, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi ar įstatymų įgalios valstybės ar savivaldybių institucijos priimtu teisės aktu arba Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, suteiktos teisės ir pareigos priimti norminius administracinius aktus ir kitus administracinius sprendimus, atlikti įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolę, teikti įstatymų nustatytas administracines paslaugas, administruoti viešųjų paslaugų teikimą ir atlikti įstaigos vidaus administravimą.

Valstybės (Vyriausybės) politika – suderinta valstybės politikų valia – nustatytos ir įstatymais, Seimo nutarimais, Vyriausybės nutarimais įtvirtintos valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių vystymosi kryptys, prioritetai ir jų pasiekimo būdai.

Valstybės (Vyriausybės) politikos nustatymas – valstybės politikų veikla, įstatymais, Seimo nutarimais, Vyriausybės nutarimais įtvirtinanti valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių prioritetus, vystymosi kryptis ir jų pasiekimo būdus.

Valstybės (Vyriausybės) politikos formavimas (rengimas, kūrimas) – ministerijų veikla, siekiant nustatyti valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių prioritetus, vystymosi kryptis, jų pasiekimo būdus, numatyti siektinus rezultatus ir valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, reikalingą jiems pasiekti, ir rengiant su tuo susijusių įstatymų, Seimo nutarimų, Vyriausybės nutarimų projektus.

Dalyvavimas valstybės (Vyriausybės) politikos formavime – valstybės įstaigų veikla atliekant įstatymų projektų, taip pat tų Seimo nutarimų, Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais siūloma nustatyti valstybės valdymo, ekonomikos, verslo, kitų visuomeninių santykių sričių prioritetus, vystymosi kryptis, jų pasiekimo būdus, siektinus rezultatus ir valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, reikalingą jiems pasiekti, kompleksinį ar dalinį nagrinėjimą, derinimą, tikslinimą ir su jais susijusią tikslinę analizę, taip pat teikiant pasiūlymus, kurie daro poveikį šių teisės aktų projektų kokybei.

Valstybės (Vyriausybės) politikos įgyvendinimas – valstybės įstaigų veikla, atliekant planavimo, organizavimo, koordinavimo, reguliavimo, tikrinimo, vertinimo ir kontrolės (priežiūros) funkcijas, vykdamas įstatymais, Seimo nutarimais, Vyriausybės nutarimais nustatytą valstybės (Vyriausybės) politiką atskirose valdymo srityse.

Valstybės (Vyriausybės) politikos formavimo ir įgyvendinimo aptarnavimas – valstybės įstaigų veikla, susijusi su įstatymų, Seimo nutarimų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektų rengėjų aprūpinimu informacija, dokumentų valdymu, tikslinio mokymo, ekspertizės organizavimu ir (ar) atlikimu, kiti darbai, susiję su politikos atskirose srityse formavimu ir įgyvendinimu.

Atskaitomybė – valdymo ryšys tarp skirtingų valdymo lygių valstybės institucijų ar įstaigų vadovų, įpareigojantis žemesnio valdymo lygio valstybės institucijos ar įstaigos vadovą teikti nustatytos formos ir turinio ataskaitas aukštesnio valdymo lygio valstybės institucijos ar įstaigos vadovui, taip pat pastarąjį įpareigojantis vertinti gautas ataskaitas ir tam tikru būdu į jas reaguoti.

Pavaldumas – valdymo ryšys tarp skirtingų valdymo lygių valstybės institucijų ar įstaigų vadovų, suteikiantis teisę aukštesnio valdymo lygio valstybės institucijos ar įstaigos vadovui skirti į pareigas ir atleisti iš jų žemesnio valdymo lygio institucijos ar įstaigos vadovą, kontroliuoti jo veiklą, duoti jam privalomus vykdyti nurodymus, reikalauti atsiskaityti už savo veiklą, taikyti nustatyto poveikio priemones, o žemesnio valdymo lygio valstybės institucijos ar įstaigos vadovą įpareigojantis šiuos nurodymus vykdyti.

Valdymo sritis – valstybės reguliuojamų visuomeninių santykių sritis, kurioje ministras formuoja valstybės politiką ir užtikrina jos įgyvendinimą, atlikdamas vykdomojo-tvarkomojo pobūdžio funkcijas.

Papildyta priedu:

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1389](#), 2010-09-22, Žin., 2010, Nr. 118-6023 (2010-10-02), i. k. 1101100NUTA00001389

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1511 "Dėl Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos patvirtinimo" pakeitimo